

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРКООСПІЛКА
Хмельницький кооперативний коледж
Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту
Циклова права та менеджменту

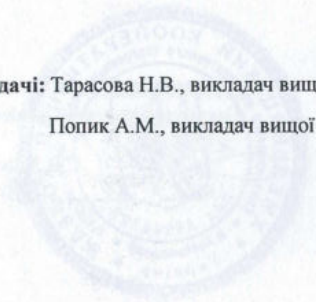
ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії
ХКК ХКТЕ
С.В. Леськова
« 28 » 2021 р.

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
для вступу
за освітньо-професійним ступенем
фаховий молодший бакалавр
на основі базової загальної середньої освіти

Розглянуто та схвалено
на засіданні циклової комісії
права та менеджменту
Протокол № 6
від « 28 » січня 2021 р.
Голова циклової комісії
 Тарасова Н.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програма з історії України для вступних випробувань для зарахування на навчання для вступників за освітньо-професійним ступенем фаховий молодший бакалавр складена у відповідності до навчальної програми з історії України для загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої Наказом міністерства освіти і науки України від 23 жовтня 2017 року № 1407, Хмельницький, ХКТЕІ, 2021, 11с.

Укладачі: Тарасова Н.В., викладач вищої категорії, викладач-методист
Попик А.М., викладач вищої категорії

Зміст

1. Загальні положення.....	4
2. Розділи дисципліни, що виносяться на вступне випробування.....	5
3. Критерії оцінювання.....	9
4. Рекомендована література.....	11

1. Загальні положення

Програма з історії України для вступних іспитів включає зміст учбового матеріалу за 5-9 клас загальноосвітніх навчальних закладів (11-річна школа). Програма складена виходячи з цілей, вимог і змісту навчання історії України в школі, закладених в Державному стандарті освіти. Представлений програмний матеріал охоплює курс історії України з прадавніх часів до поч. XX ст., яке складає хронологічно послідовну лінійну систему шкільної історичної освіти.

У запропонованій програмі стисло наведено зміст розділів шкільної програми, де вказано основний понятійний апарат, яким повинен володіти випускник 9-го класу, наводиться перелік основних питань, які виносяться на вступні випробування. Цей перелік дасть можливість абітурієнту систематизувати свої знання та допоможе зорієнтуватися, на які питання потрібно звернути увагу при підготовці до вступного екзамену з історії України.

Оцінювання результатів вступних випробувань передбачає оцінювання засвоєних абітурієнтами знань і сформованих умінь та навичок:

- знання дат, хронологічних меж, періодів найбільш важливих історичних подій і процесів;
- знання фактів, місця, обставин, учасників, результатів подій;
- співвіднесення одиничних фактів і типових загальних явищ;
- визначення характерних суттєвих рис історичних явищ і подій;
- групування (класифікація) фактів за вказаною ознакою;
- знання історичних понять термінів, їх визначень;
- розкриття причинно-наслідкових зв'язків між подіями.

Основні вимоги до підготовки вступників

З дисципліни «Історія України» вступник повинен знати :

- сутність основних проблем історії народу України;
- основні закони та етапи розвитку людського суспільства від найдавніших часів до початку XX ст.;
- витоки української нації та її місце в загальнолюдських процесах;
- суспільно-економічні, політичні та культурні процеси історичного розвитку українського народу;
- історичні події;
- зародження та розвиток української державності;
- процеси розбудови сучасної незалежної української держави;
- діяльність історичних осіб.

вміти:

- порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб;
- оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей;
- співставляти історичні події, процеси з періодами (епохами);
- розрізняти тенденційно подану інформацію;
- орієнтуватись у науковій періодизації історії України;
- вміти самостійно добувати історичну інформацію за темою, працювати з першоджерелами, літературою;
- аргументовано на основі історичних фактів відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему.

2. РОЗДІЛ ДИСЦИПЛІНИ, ЩО ВИНОСЯТЬСЯ НА ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

№ п/п	Розділ програми	Зміст програми
	Вступ	Предмет історії України, її періодизація. Джерела.
1	Стародавня історія України	Поява і розселення людей на території України. Кам'яний вік. Палеоліт. Мезоліт. Неоліт. Форми суспільної організації у кам'яному віці. Енеоліт. Трипільська культура (етнічна приналежність; поселення; господарство; релігія та культура). Бронзовий вік. Племена раннього залізного віку на території України: киммерійці, скіфи, сармати (суспільний устрій, релігія, господарство, військова справа). Античні міста-держави на території України (причини грецької колонізації, господарство; політичний устрій; культура і релігія; найбільші міста). Боспорське царство. Велике переселення народів. Давні слов'яни (походження; господарство; розселення). Східні слов'яни. Племена східних слов'ян (заняття, вірування, побут та звичаї).
2	Виникнення та розквіт Київської Русі	Заснування Києва. Кий, Щек, Хорив та їхня сестра Либідь. Розселення східнослов'янських племінних союзів. Куявія. Аскольд. Слав'я. Рюрик. Утворення Київської Русі. Походження назв «Русь», «Україна». Внутрішньополітична та зовнішньополітична діяльність князів: Олега, Ігоря, Ольги. Стосунки княгині Ольги з Німеччиною. Місія єпископа Адальберта до Києва. Правління Святослава. Правління Володимира Великого. Запровадження християнства як державної релігії. Реформи князя Володимира. Князювання Ярослава Мудрого. Правління Ярославичів. Боротьба за київський стіл між Ярославичами. Любецький князівський з'їзд. Князювання Володимира Мономаха. Правління Мстислава Володимировича.
3	Київська Русь за часів роздробленості. Галицько-Волинська держава- правонаступниця Київської Русі	Причини роздробленості Київської Русі. Наслідки розпаду Київської Русі. Розвиток Київського, Чернігово-Сіверського, Переяславського князівств. Боротьба за київський стіл. Об'єднання Галицького та Волинського князівств. Правління князя Романа Мстиславовича. Князювання Данила Галицького. Доля Галицько-Волинського князівства після смерті Данила Романовича. Мон-гольська навала на південно-західні землі Русі. Похід Батия на Київ. Наслідки золотоординського ярма для українських земель.
4	Політичний устрій, соціально-економічний, культурний розвиток Київської Русі та Га-	Суспільно-політичне та господарське життя Київської Русі. Соціальний устрій Русі. Суспільно-політичне та господарське життя Галицько-Волинської держави. Соціальний

	лицько-Волинської держави у IX- XIV ст.	устрій Галицько-Волинського князівства. Розвиток освіти та культури Київської Русі. Будівництво Софійського собору та Золотих Воріт в Києві. Створення Остромирового Євангелія. «Повість минулих літ». «Слово о полку Ігоревім». Розвиток освіти та культури Галицько- Волинської держави. Поширення писемності. Походження назви «Україна» та національної символіки.
5	Українські землі у складі Великого князівства Литовського та інших держав (у другій половині XIV – першій половині XVI ст.)	Боротьба Польщі, Угорщини та Литви за Галицько-Волинську спадщину. Вхідження українських земель до складу Литовської держави. Розгром татар на річці Сині Води. Креська унія. Політичне становище українських земель після унії. Правління князя Вітовта. Горodelьська унія. Князювання Свидригайла Ольгердовича. Відновлення та остаточна ліквідація Київського та Волинського удільних князівств. Утворення Кримського ханства та його перехід у васальну залежність від Туреччини. Виникнення українського козацтва. Включення Закарпаття до складу Угорщини, Буковини до складу Молдавського князівства. Московсько-литовські війни. Господарське життя України. Розвиток ремесел та торгівлі. Магдебурзьке право. Соціальний устрій. Литовські статuti. Антифеодальний рух. Розвиток культури та освіти.
6	Українські землі під владою Речі Посполитої. Наростання національно-визвольної боротьби українського народу	Зміни у соціальній структурі українського суспільства. Виникнення Запорозької Січі. Д. Вишневецький. Козацькі повстання 90-х років XVI ст.. Люблінська унія та її вплив на українські землі. Реєстрове козацтво. Участь українського козацтва в Хотинській війні. П. Конашевич-Сагайдачний. Козацькі повстання 20-х – 30-х років XVII ст..
7	Національно-культурний рух в Україні в другій половині XVI – першій половині XVII ст..	Православна церква в другій половині XVI ст. Реформаційні та контрреформаційні рухи в Україні. Братський рух. Пересопницьке Євангеліє. Берестейська церковна унія та її вплив на церковне життя. Утворення греко-католицької церкви. Православна церква в першій половині XVII ст.. Петро Могила. Розвиток освіти та культури. Острозька академія. Кисво-Могилянський колегіум. Друкарство (Швайпольт Фіоль, Франциск Скорина, Іван Федоров).
8	Національно-визвольна війна українського народу проти Речі Посполитої середини XVII ст..	Причини, характер та рушійні сили національно-визвольної війни українського народу. Її періодизація. Восні дії 1648-1649 рр. Зміни в суспільно-політичному житті. Утворення Української козацької держави – Війська Запорозького. Зборівський мирний договір.

		Воєнно-політичні події 1650-1653 рр. Білоцерківський договір. Українсько-московські відносини. Переяславська рада. Березневі статті та їх значення. Завершення війни. Діяльність Богдана Хмельницького.
9	Українські землі в другій половині XVII ст.. Поділ України та боротьба за незалежність	Становище Української держави після смерті Богдана Хмельницького. Гетьманування І.Виговського. Умови Гадяцького договору. Московсько-українська війна 1658-1659 рр. та її наслідки. Гетьманування Юрія Хмельницького. Початок поділу України. Період «Руїни» та його наслідки. Чигиринські походи турецько-татарського війська. Умови та значення для України Бахчисарайського мирного договору та «Вічного миру». Роль і місце Запорозької Січі під час національно-визвольної війни та Руїни. Іван Сірко. Занепад Правобережжя. Запорозька Січ у складі Гетьманщини. Слобідська Україна.
10	Українські землі наприкінці XVII – першій половині XVIII ст..	Гетьманування І. Мазепа. Коломацькі статті. Відродження козацького устрою на Правобережній Україні. Причини, перебіг та наслідки національно-визвольного повстання на Правобережжі у 1700-1704 рр. Семен Палій. Північна війна та роль українських полків в ній. Повстання І. Мазепа. Переговори Мазепа зі шведською стороною і перехід на бік Швеції. Воєнно-політичні акції Петра I проти українців. Полтавська битва та її наслідки для України. Конституція П. Орлика та її історичне значення. Гетьманування І. Скоропадського. Решетилівські статті. Обмеження автономії Гетьманщини. Перша Малоросійська колегія. Гетьманування П. Полуботка. Гетьманування Д.Апостола. Правління гетьманського уряду.
11	Культура України другої половини XVII – першої половини XVIII ст..	Історичні умови та особливості розвитку культури України. Стан освіти та книгодрукування. Наука. Розвиток літератури: Л.Баранович, І. Гізель, літописи Г.Габ'янки та С. Величка, «Літопис самовидця». Архітектура, графіка та малярство. Видатні українські композитори: А. Ведель, Д. Бортнянський, М.Березовський.
12	Українські землі у другій половині XVIII ст..	Гетьманування К. Розумовського. Остаточна ліквідація гетьманства. Ліквідація автономного устрою Гетьманщини. Діяльність Другої Малоросійської колегії. Ліквідація Запорозької Січі. Скасування козацького устрою на Слобожанщині. Заселення Південної України. Гайдамацький та опришківський рухи. Коліївщина. Зміни в політичному становищі Правобережної України після поділів Речі Посполитої. Приєднання Кримського ханства до

		Росії.
13	Культура України другої половини XVIII ст..	Розвиток освіти, науки. Книгодрукування. Література. Музичне та театральне мистецтво. Архітектура та образотворче мистецтво.
14	Українські землі у складі Російської імперії наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст..	Адміністративно-територіальний устрій українських земель. Промисловий переворот та зародження ринкової економіки. Військові поселення. Україна у вітчизняній війні 1812 р. Національне відродження в Україні. Декабристський рух в Україні. Південне товариство. «Руська правда» П. Пестеля. Розвиток національного руху. Кирило-Мефодіївське братство. Т.Г. Шевченко. Російські та польські суспільні рухи. Антифеодальний рух на українських землях. Виступи під проводом Устима Кармелюка. Київська козащина.
15	Західноукраїнські землі наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст..	Включення західноукраїнських земель до Австрійської імперії. Адміністративно-територіальний поділ. Реформи Марії Терезії та Йосифа II. Національне та соціальне становище українців в Східній Галичині, Закарпатті та Північній Буковині. Соціально-економічний розвиток Західної України. Антифеодальна боротьба на західноукраїнських землях. Повстання під проводом Л. Кобилиці. «Холерні бунти» в Закарпатті. Початок національного відродження в Західній Україні. «Руська трійця». Револуція 1848 – 1849 рр. на західноукраїнських землях. Діяльність Головної руської ради. Національно-визвольний рух 1848 р. у Галичині.
16	Культура України кінця XVIII – першої половини XIX ст..	Розвиток освіти, науки. Література. Культурно-освітній рух. «Історія Русів». Архітектура. Образотворче мистецтво. Театр. Музика.
17	Наддніпрянська Україна в другій половині XIX ст	Селянська реформа 1861 р.: мета, зміст, та наслідки. Реформи 1860-1870-х рр. Політика російського царизму щодо України. Соціально-економічний розвиток Наддніпрянської України: сільське господарство, промисловість, торгівля, фінанси. Соціальні зміни в Україні. Суспільно-політичне життя в Україні. Валуєвський циркуляр (1863 р.). Емський указ (1876 р.). Російський визвольний рух в Україні. Польський визвольний рух в Україні. Хлопомани. Український визвольний рух. Діяльність громад. М. Драгоманов. Діяльність «Південно-Західного відділу Російського географічного товариства». Діяльність народників в Україні. Діяльність «старосівців».
18	Західноукраїнські землі у складі Австрійської (Австро-Угорської) імперії у другій	Адміністративні зміни в Австрійській імперії (1867 р.). Західноукраїнські землі в Австро-Угорській імперії. Національна політика австрійського уряду щодо українських земель.

	половині XIX ст..	Соціально-економічний розвиток Галичини, Буковини та Закарпаття. Розвиток кооперативного руху. Трудова еміграція. Суспільно-політичні рухи в Західній Україні. Народовці (українофіли). Радикали. Московофіли. Утворення політичних партій. Діяльність культурно-освітнього товариства «Просвіта».
19	Культура України у другій половині XIX ст..	Становлення та консолідація української нації. Освіта та наука. Розвиток літератури, архітектури, скульптури та живопису. Театр і музика. Підприємці-меценати.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ВСТУПНИКІВ

Вступне випробування проводиться у письмовій формі.

Тривалість виконання завдань – 1 година (60 хвилин).

Завдання складаються з 25 тестових завдань з історії таких форм:

Завдання з вибором однієї правильної відповіді. Завдання складається з основи та чотирьох варіантів відповіді, з яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо абітурієнт вибрав і позначив відповідь у бланку відповідей.

Тест містить 20 завдань цієї форми (№ 1-20), що будуть оцінені в 0 або 1 бал: 1 бал, якщо вказано правильну відповідь; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді на завдання не надано.

Завдання на встановлення відповідності («логічні пари»). Завдання складається з двох стовпчиків інформації, позначених цифрами і буквами. Виконання завдання передбачає встановлення відповідності (утворення «логічних пар») між інформацією, позначеною цифрами та буквами. Завдання вважається виконаним, якщо абітурієнт встановив відповідність і зробив позначки на перетинах рядків (цифри від 1 до 4) і колонок (букви від А до Д) у таблиці бланка відповідей.

Тест містить 2 завдання цієї форми (№ 21-22), що будуть оцінені в 0, 1, 2, 3 або 4 бали: 1 бал – за кожну правильно встановлену відповідність («логічну пару»); 0 балів за будь-яку «логічну пару», якщо зроблено більше однієї позначки в рядку; 0 балів за завдання, якщо не вказано жодної правильної відповідності («логічної пари»), або відповіді на завдання не надано.

Завдання на встановлення правильної послідовності. Завдання складається з основи та переліку подій (явищ, фактів, процесів тощо), позначених буквами, які потрібно розташувати в правильній послідовності, де перша подія має відповідати цифрі 1, друга – цифрі 2, третя – цифрі 3, четверта – цифрі 4. Завдання вважається виконаним, якщо абітурієнт зробив позначки на перетинах рядків (цифри від 1 до 4) і колонок (букви від А до Г) у таблиці бланка відповідей А.

Тест містить 1 завдання такої форми (№23), яке оцінюється в 0, 1, 2 або 3 бали: 3 бали, якщо правильно вказано послідовність усіх подій; 2 бали, якщо вказано першу й останню події; 1 бал, якщо вказано або першу, або останню подію; 0 балів за будь-яку правильно вказану подію, якщо зроблено більше однієї позначки в рядку; 0 балів за завдання, якщо неправильно вказано першу й останню події, або відповіді на завдання не надано.

Завдання з вибором трьох правильних відповідей із семи запропонованих варіантів відповідей. Завдання складається з основи та семи варіантів відповіді, позначених цифрами, серед яких лише три правильні. Завдання вважається виконаним, якщо абітурієнт вибрав і записав три відповіді (цифри) у бланку відповідей.

Тест містить 2 завдання цієї форми (№ 24-25). Кожне завдання оцінюється в 0, 1, 2 або 3 бали: 1 бал – за кожен правильно вказаний варіант відповіді (цифру) із трьох можливих; 0 балів, якщо не вказано жодного правильного варіанта відповіді (цифри), або

один варіант відповіді (цифра) вказано тричі, або відповіді на завдання не надано. Порядок написання цифр значення не має.

Результат вступного випробування з історії України залежить від загального числа правильних відповідей, записаних до бланку відповідей. На підставі кількості тестових балів, яку набрав вступник за виконання завдань, буде визначена його оцінка за 12-бальною шкалою (Таб. 1). Надалі оцінка буде переведена в шкалу від 100 до 200 балів відповідно до Таблиці № 2.

Таблиця 1

Таблиця переведення тестових балів в шкалу 1-12 балів.

Кількість балів за тести	12-бальна система оцінювання
1 – 3	1
4 – 6	2
7 – 9	3
10 – 12	4
13 – 15	5
16 – 18	6
19 – 21	7
22 – 24	8
25 – 27	9
28 – 30	10
31 – 33	11
34 – 37	12

Таблиця 2.

ТАБЛИЦЯ

переведення результатів, обрахованих за 12бальною шкалою, у шкалу 100-200 балів

12-бальна система	200 - бальна система	Оцінка
1	< 100	незадовільно
2	< 100	незадовільно
3	< 100	незадовільно
4	100-115	задовільно
5	116-135	задовільно
6	136-149	задовільно
7	150-159	добре
8	160-169	добре
9	170-179	добре
10	180-189	відмінно
11	190-195	відмінно
12	196-200	відмінно

Особи, які отримали на вступному випробуванні менше 100 балів, не допускаються до участі у конкурсі.

4. Список навчальної літератури для підготовки до вступного випробування з історії України

1. Історія України (підручник), Смагін, О.І. Пометун. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2017. – 216с.
2. Історія України: підруч. Для 7 кл. загальноосвіт. навч. закладів / О.В. Гісем. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2017, - 272с. : іл.
3. Історія України: підруч. Для 7 кл. загальноосвіт. навч. закладів / О.В. Гісем, О.О.Мартинюк. – Х.: Вид-во «Ранок», 2017. – 240с.:іл.
4. Історія України: підруч. Для 7 кл. загальноосвіт. навч. закладів/ Ю.Ю. Свідерський, Т.В. Ладиченко, Н.Ю. Ромашинин. – К.: Грамота, 2017. – 272с.:іл.
5. Історія України: підруч. Для 8 кл. загальноосвіт. навч. закладів/ В.С. Власов. – Київ: Генеза, 2016. – 256 с.:іл..
6. Історія України: підруч. Для 8 кл. загальноосвіт. навч. закладів/ Г.К. Швидько, П.О. Чорнобай. - Київ: Генеза, 2016. – 352 с.:іл..
7. Історія України: підруч. Для 8 кл. загальноосвіт. навч. закладів/ О.О. Гісем. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2016. -305 с.:іл.
8. Історія України: підруч. Для 9 кл. загальноосвіт. навч. закладів/ О.Реснт., О.Малій. – К.: Генеза,2017. – 240 с.:іл., карти
9. Історія України: підруч. Для 9 кл. загальноосвіт. навч. закладів/Ф.Г. Турченко, В.М. Мороко. – К.: Генеза,2018. – 352 с.:іл., карти
10. Історія України: підруч. Для 9 кл. загальноосвіт. навч. закладів/ О.К.Струкевич. – К.: Грамота,2018. – 288 с.:іл.

Додаткова:

- 1.100 найвідоміших українців / М. Гнатюк, Л. Громовенко, О. Ломанова та ін.– М.: Вече; К.: Орфей, 2002.– 592 с.
- 2.Видатні українці та відомі українці: талановиті і сучасні [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.uamodna.com>
- 4.Філіппенко Р.І. Історія України: Навчальний посібник / Р.І. Філіппенко, Н.М. Савченко, С.М. Куделко, О.К. Малютіна. – К.: Алерта, 2017. – 352 с.: іл.
- 5.Хрестоматія з історії України / Упоряд. та автор коментарів Уривалкін О. М. – К.: КНТ, 2017. – 520 с.
- 6.Щокін Г. В. Видатні постаті України: Біографічний довідник / Г. В. Щокін, М. Ф. Головатий, В. А. Гайченко.– К.: Міжрег. акад. упр. персоналом, 2016.– 872 с.